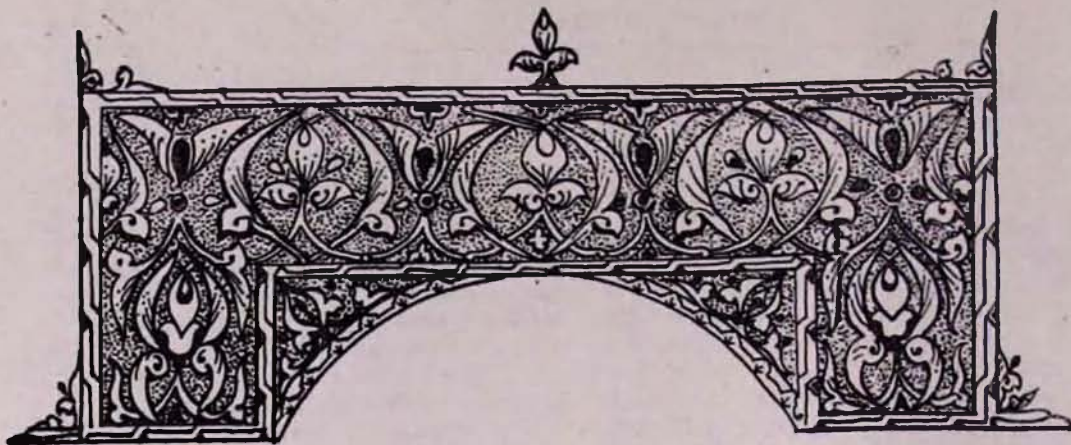

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա.
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԱԾ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐՈՒՄ
(6 Յունուար 1989 թ.)

«Յանուն Հոր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Սիրեցեալ հաւատացեալ ժողովուրդ Մեր, որ ի Հայաստան և որ ի սփիւռս աշխարհի:

Վերստին կանգնել ենք աստուածային հրաշալի տնօրինութեան յիշատակի առաջ, որ պատումն է Յիսուսի ծննդեան և աստուածյայտնութեան, պատումը մարդկութեան փրկութեան սկզբնաւորման, որ շեփորեցին հրեշտակները Բեթղեհէմի երկնքի բարձունքներից:

Ղուկաս ավետարանիչը պատմում է. «Եւ հրեշտակ Տեառն երևցաւ նոցա (հովիւներին) և փառք Տեառն ծագեցին առ նոսա և երկեան երկիւղ մեծ: Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն՝ մի երկնչիք՝ զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրախութիւն մեծ, զի եղիցի ամենայն ժողովրդեան: Զի ծնաւ ձեզ այսօր փրկիչ, որ է օծեալ Տէր ի քաղաքի Դաւթի» (Ղուկ. Բ. 9—11):

Իր լրումին էին հասնում Հին Կտակարանի մարգարէութիւնները, մաւնաւանդ կանխագուշակումը Եսայի մարգարէի, որ իրաւամբ նկատում է Հին Կտակարանի աւետարանիչը:

Հին աշխարհում ամենուրեք, հոգեկան կապանքների ու մեղքերի բեռան տակ տուայտող մարդկային բազմութիւնները, երագում էին գալուստը մի փրկչի, գալուստը արդարութեան և խաղաղութեան մի աւետողի:

Այդ երազանքը արտայայտել էին նաև հեթանոս մտածողներ, ինչպէս օրինակ՝ հռոմէացի մեծ բանաստեղծ Վիրգիլիոսը, որն իր գործերից մէկում, գրուած Քրիստոսի ծննդից քառասուն տարիներ առաջ, տեսիլքը ունի, թէ երկնքից պիտի իջնի մի մանուկ, որը վերջ պիտի տայ «երկաթէ դար»-ին

«ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՂԱԽՆՈՅ»

ու աշխարհին պիտի բերի մի «ոսկեայ դար», դար առանց զենքերի, առանց պատերազմների (Բուկուիկա):

Նաև Օվիդիոս հռոմեացի բանաստեղծը, Քրիստոսի ծննդեան նախորդող օրերին, դառնութեամբ հաստատում էր իր ժամանակի «երկաթեայ դար»-ի արհաւիրքները, ասելով՝ «Այժմ գործում են ամեն տեսակ անօրինություններ, ամօթը, ճշմարտությունը և հաւատքը անյայտացած են, և նրանց տեղը երեւում են՝ խարդախությունը, սուտը, խորամանկությունը, բռնությունը և հարստանալու ոճրային ախորժակը... սպառնում է պատերազմը, որ արհնոտ ձեռքերով բարձրացնում է իր շոնդալից զենքերը» (Մետամորֆոզ):

Այսպէս է ահա, որ ի լրումն ժամանակաց, յայտնուեց մեծ ու սքանչելի հրաշքը, ծնունդը Մեսիայի, ծնունդը սպասուող աշխարհի Փրկչի:

Ինչպէս երկու հազար տարիներ առաջ Բեթղեհէմի բարեպաշտ հովիւներին, նաև այսօր մեզ բոլորիս բերում է նոյն անտիսը՝ ծնունդը Փրկչին Յիսուսի. «Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ, ձեզ և մեզ մեծ անտիս»:

Դուք բոլորդ, հայ առաքելական Եկեղեցու հաւատացեալներ, ընդունողներն էք, կրողներն էք այդ մեծ ու սքանչելի անտիսի: Սակայն ուշադիր լինենք, որ չդառնանք այդ անտիսը լոկ ստացողներ, կամ լոկ խօսքով խոստովանողներ, այլ մանաւանդ լինենք Քրիստոսի անտած պատգամները իրագործողներ, կեանքի կոչողներ՝ մեր ամենօրեայ կեանքում, մեր հասարակական գործունէութեան մէջ, մեր աշխատանքի վայրում:

Յիսուսի ծննդով համայն աշխարհին անտուած մեծագոյն պատգամն է՝ խաղաղութեան և բարի կամեցողութեան հաստատումը մարդկանց սրբտերում և մարդկային հաւաքականությունների ու ազգությունների միջև:

Մեր օրերին էլ տակաւին, մարդկային աշխարհը շատ վայրերում տառապում է խաղաղութեան ու բարի կամեցողութեան պակասից, որի հետեւանքներն են բազում տեսակի՝ անարդարություններ, հալածանքներ, շահագործումներ, աղքատություն, սով, ազգամիջեան թշնամանքներ, արիւնալի պատերազմներ և ահաւոր սպառնալիքը աշխարհը կործանելու ատոմական կոյր ուժերի սանձազերծումով:

Այս իրավիճակում, ինչքան մխիթարական է և յուսադրիչ բոլորիս համար, Նոր Տարուայ սեմին ողջունել անտիսը Քրիստոսի ծննդեան, անտիսը խաղաղութեան իշխանի յայտնութեան, անտիսը արդարութեան արեգակի ծագման:

Արդ, ցնծութեամբ դիմաւորենք անտումը Քրիստոսի ծննդեան. իբրև գերագոյն բարի լուր, որ կոչուած է մարդկային կեանքի երկնքի տակ ստեղծելու մի խաղաղ մթնոլորտ, բերելու մի բարի շունչ մարդկանց և ազգություններին, շունչ համերաշխութեան, իրար հասկացողութեան, փոխադարձ ներողամտութեան, եղբայրական սիրոյ և գործակցութեան, յիրականացումն մարդասիրական, շինարար, բարի նպատակների, որոնց անհուն ծարաւը ունի մերօրեայ աշխարհը համայն:

Քրիստոսի հրաշալի ծնունդը, հռչակումն է հաշտութեան՝ Աստուծոյ և նրա որդիների միջև և հռչակումը՝ մարդկանց ու ժողովուրդների եղբայրութեան:

Միւրելիներ, անցնող տարին մեր ազգի համար եղաւ տագնապներով լի, ցաւատանջ ապրումների մի տարի, մանաւանդ իբրև հետեւանք ? դեկտեմբերի երկրաշարժի, որը կործանեց Շիրակի և Լոռու մեր շէն քաղաքները և գիւղերը, իղելով կեանքը տասնեակ հազար մեր ազգակիցների:

Ծանր սգի և ողբի հոգեկան մթնոլորտի մէջ են գտնուում մեր ժողովրդի զաւակները թէ Հայաստանում, թէ Արցախում և թէ հայ սփիւռքի տարածքի վրա: Այս ողբերգական օրերին, մանաւանդ մենք՝ քրիստոնեաներս, լատենտութեամբ պէտք է դիմաւորենք աւետիսը Քրիստոսի ծննդեան. որ լինելով խաղաղութեան իշխան, եղաւ նաև արդարութեան արեգակ բոլոր նրանց համար, որոնք ծարաւի են արդարութեան: «Երանի սգառորաց, զի նոքա մխիթարեսցին» (Մատթ. Ե. 4):

Այսպիսի սպասումների օրերին, եկէք աղօթենք, որ մեր ժողովրդի զաւակները, բոլորը անխտիր, ամրապնդեն իրենց ներքին համազգային համերաշխութիւնը, միասնութիւնը հայրենի պետութեան և հայրենի ժողովրդի ու սփիւռքի մեր զաւակների միջև, յստակ գիտակցութեամբը անցեալում մեր ազգի ահաւոր փորձառութեանց, յստակ գիտակցութեամբը աշխարհագրական այս տարածքի վրայ ապագայ մեր ազգային գոյատեւման հրամայականի: Մեր մայր հայրենիքի ու ազգի առաջ դրուած բոլոր տեսակի հարցերի հնարաւոր լուծումը, ներառեալ Արցախեան դատի արդար կարգաւորումը, պայմանաւորուած է այդ հրամայականի իրագործումով:

Տագնապի օրերին մանաւանդ, ժողովուրդները պէտք է ապացոյցը տան իրենց ազգային գերագոյն շահերի գիտակցութեան և իրենց մտածումների ու զգացումների կարգապահութեան:

Այսօր մենք՝ հայերս, կանգնած երեք հազար ու աւելի տարիների մեր ազգային պատմութեան և յիշատակութեան արժանի բազում իրագործումների հորիզոնի առաջ, մեր հայեացքը յառած դէպի ապագան, պարտաւոր ենք մնալ լատենա ու ինքնավստահ, եղբայրական ազգութիւնների մեծ ընտանիքում՝ ազատօրէն շարունակելու և իրականացնելու մեր ազգի ազնիւ բաղձանքները, հայրենակերտ ծրագրերը, եկեղեցաշէն առաքելութիւնը, առանց տկարանալու, առանց կորցնելու մեր հաւասարակշռութիւնը, առանց զլանալու մեր աշխատանքի բաժինը, առանց նուազեցնելու մեր մայր երկրի ազգաբնակչութեան համրանքը, ամէն հնարաւոր ճանապարհներով առաւել անցնելու, զօրացնելու հայրենաբնակ մեր ժողովուրդը և առաւել շէնացնելու ու ծաղկուն դարձնելու ողջ տարածքը մեր հայրենի աշխարհի, քաղաքներում և գիւղերում:

Այո, մենք՝ հայերս, այստեղ անշարժ կանգնած, այս սրբազան հողի վրայ, հաւերժական Արարատի նայութեան տակ, ոգեշնչուած մեր բազմադարեան պատմութեան հերոսական սխրանքների յիշատակով, յենուած մեր հոգևոր ու մշակութային անկորնչելի ժառանգութեանց, յենուած մեր վերաշինուած արդի Հայաստանի՝ ապրող, շնչող իրականութեանը, պէտք է ապրենք ու պիտի ապրենք միակամ և միախորհուրդ, նոր խօսք ասելու սըրբազան կրքով գալիք ժամանակներին, զի մեր ազգի ծոցից պիտի ծնունեն նոր Վարուժաններ ու Սիամանթոններ, նոր Թումանեաններ ու Չարենցներ, նոր Սարեաններ ու Խաչատրեաններ, նոր Անդրանիկներ ու Բաղրամեաններ:

Եւ ով իմանա, գուցէ հենց այս օրերին ծնուած են նրանք, շուտով՝ նոր լոյս, նոր փառք բերելու հայոց աշխարհին:

Ամենողորմ Աստուած հարցն մերոց, թող Քո Միածին Որդու Սուրբ ծննդեամբ շնորհներով առաւել պայծառանայ, առաւել ճառագայթի հանճարը հայկեան:

Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ, ձեզ բոլորիդ, բոլորիդ մեծ աւետիս: Ամէն: